

9. predavanje - obdobja v razvoju organizacij

Življenje organizacij

- Podobno kot ljudje se tudi organizacije razvijajo, rastejo in imajo svoje življenjske cikle.
- Razlika med ljudmi in organizacijami je le v tem, da je organizacije bistveno lažje obnoviti, zato nekatere živijo bistveno dlje, kot je življenjska doba ljudi.

Preroška faza:

- Posameznik s poslovno idejo ustanovi organizacijo in jo v celoti vodi sam. V tej fazi je pogosto edini zaposleni, ki opravlja vsa potrebna dela, od snažilke do direktorja.
- Številna podjetja in poslovne organizacije v tej fazi ugasnejo. Več kot jih zaživi in ugasne, večja je možnost, da se rodi nekaj dobrih idej z možnostjo preživetja.

Barbarska faza:

- Obseg poslovanja zraste in lastnik mora zaposlovati, če želi ustreči vedno večjemu povpraševanju po uslugah podjetja.
- Organizacijo še vedno v celoti vodi sam in odloča o najmanjših podrobnostih v njenem poslovanju.

Administrativna faza:

- Poslovanje organizacije zraste tako zelo, da je ni več mogoče voditi z enega samega mesta. Hkrati organizacija utrdi in se nauči braniti svoj položaj na trgu, zaradi njene velikosti pa je v njeno poslovanje nujno uvesti finančni in administrativni red.
- Organizacija je tako velika, da je ni mogoče voditi z enega mesta, zato je potrebno delegirati vodstvene pristojnosti na nižje nivoje.

Prelomna točka

- Mnogi ustanovitelji organizacij niso sposobni delegirati svojih pristojnosti, zato organizacija po doseženi barbarski fazi začne nazadovati.
- Če organizacija po preseženi barbarski fazi ne zna uvesti reda v povečan sistem, jo odnese v kaos.
- Če je reda preveč, je konec z inovativnostjo in organizacija začne nazadovati.

Birokratska faza

- V organizaciji prevladajo administratorji, ki se bolj kot z njeno osnovno dejavnostjo, s trženjem in proizvodnjo, ukvarjajo z notranjimi pravili.
- Da bi ohranile obseg poslovanja, organizacije v tej fazi pogosto investirajo v dejavnosti, ki se jim zdijo dobičkonosne, a nimajo zveze z njeno osnovno dejavnostjo.

Aristokratska faza

- Organizacija začne izgubljati stik z realnostjo.
- Statusni simboli ter lobiranja in intrige postanejo za organizacijo pomembnejši od njenih rezultatov.
- Za organizacijo je izjemno pomemben videz njene poslovne stavbe.

Razlika med profitnimi in neprofitnimi organizacijami

- Ko profitna organizacija zdrsne v aristokratsko fazo, temo skoraj neizogibno sledi bankrot, saj se organizacija preveč ukvarja sama s sabo, da bi se lahko resno posvetila svojim konkurentom in razvila konkurenčne tržne strategije.
- Kadar so neprofitne organizacije financirane iz proračuna, lahko v aristokratski fazi životarijo desetletja.

Zdravila proti staranju

- Potrebno je razumeti življenjske cikle organizacije in hkrati slediti osnovni dejavnosti organizacije;
- vodstvo organizacije mora razumeti, kdaj postane pretirano administriranje ovira razvoja;
- ko se organizacija iz administrativne nagne v birokratsko fazo, potrebuje nekaj barbarske sveže krvi.

Seminarji, vezani na to predavanje

- Razmislite, v kateri razvojni fazi je Filozofska fakulteta, Narodna in univerzitetna knjižnica, založba učila in založba Mladinska knjiga.